

VASTASELITYS ASIAAN:

**Veden johtamista Eurajoesta Kauttuan voimalaitokselle koskevan vesilain mukaisen luvan muuttaminen, Adven Oy, Eura.
Dnro: 305/2025.**

VALITTAJA

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

PROSESSIOSOITE

Seppo Varjonen
puheenjohtaja
Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry
Karvarinkuja 7
27400 Kiukainen
puh. 0505607357
sevarjo@saunalahti.fi

VASTASELITYS ALUEHALLINTOVIRASTON LAUSUNTOON

Vedenotto- ja ympäristölupien suhde ja niiden noudattaminen

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys kiittää aluehallintovirastoa lausunnostaan ja toteaa, että AVI lausunnossaan kuvaa hyvin rooliaan ko. muutoksenalaisen päätöksen käsittelyssä.

Vesiensuojeluyhdistys kuitenkin katsoo, että käsiteltävällä lupa-asialla on ennakkotapauksellinen merkitys ja siksi vedenjohtamisluvan yhteydessä tulee poikkeuksellisesti käsitellä Adven Oy:n ympäristölupaan liittyviä asioita vedenottolupaan liitettävillä täydennyksillä, jotka on tuotu esiin yhdistyksen valituksessa.

Muutoksenhaunalaisella päätöksellä on ennakkotapauksellinen merkitys, johtuen seuraavista seikoista:

1) Valituksessaan Eurajoen vesiensuojeluyhdistys on tuonut esiin Adven Oy:n vedenoton ja jokeen aiheutuneen lämpökuorman välisen

syy – seuraussuhteen. Yhdistys toteaa, että Adven Oy on toistuvasti rikkonut sekä vedenotto- että ympäristölupaansa.

2) Laitoksen voimassa oleva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ja siinä annetut määräykset rajoittavat teoriassa jokeen palautettavan veden aiheuttamaa lämpökuormaa, mutta käytännössä näin ei ole, sillä Adven Oy on toistuvasti jättänyt noudattamatta ympäristölupamääräyksiään.

3) Vastineessaan Adven toteaa, että vedenottohuvan ja ympäristöhuvan lämpökuormaylityksiin on annettu valvovalle viranomaiselle selvityksiä ja suunnitelmia.

Vesiensuojeluyhdistys toteaa, että Adven Oy:n Kauttuan tehtaan lupahistoria paljastaa, että pelkkien selvityksien antaminen valvovalle viranomaiselle ei ole ollut riittävää ratkaisemaan yrityksen luparikkomuksia ja siis tehtaan ympäristöön kohdistamaa luvaton kuormitusta. Siksi katsomme, että tapauksen ratkaisemiseen pitää soveltaa lupamenettelyä, joka ohjaa paremmin yrityksen toimintaa.

4) Advenin vastineessa todetaan, että yritys on tehnyt investointipäätöksen uudesta lauhdutusratkaisusta ja muista toimenpiteistä, jotka vähentäisivät jokeen päästettävää lämpökuormaa.

Vesiensuojeluyhdistys katsoo, että juuri näistä syistä johtuen muutoksenhaunalaiseen päätökseen pitää soveltaa lupamenettelyä, joka huomioi ympäristöön vaikuttavat asiat ja mahdollistaa niiden tarkastelun vedenottohuvan puitteissa.

Edelleen yhdistys toteaa, että vastineen perusteella Adven Oy ei ole, millään tavalla huomionnut vaatimusta selvityksen tekemiseksi purkuputken siirtämisestä suurempaan vesitilavuuteen Pyhäjärveen. Samoin kun se jättää huomioimatta Eurajokeen kohdistuvan lämpökuorman yhteisvaikutuksen. Ilmastonmuutoksen aiheuttama lämpökuorman kasvu jokeen tulisi olla huomioitu vastuullisen yrityksen tulevaisuuden skenaarioissa.

5) Adven Oy: lupahakemuksessa yritys antaa viranomaisille harhaan johtavan kuvan tehtaan aiheuttaman lämpökuorman ympäristövaikutuksista. Erityisesti tämä koskee geneettisesti erilaistunutta, erittäin uhanalaista yläjuoksun paikallista taimenpopulaatiota. Toisin kuin yritys hakemuksessaan antaa

ymmärtää ns.Kauttuan taimenpopulaation kehitysnäkymät eivät ole positiiviset, vaan uhkana tällä hetkellä on koko populaation häviäminen. Yksi suurimmista uhkatekijöistä on jokeen kohdistuva kasvava lämpökuorma.

Valituksessaan yhdistys toi huolensa esiin joen lämpökuormasta ja toteaa nyt, että Vesiensuojeluyhdistyksen ja Pyhäjärvisseudun perhokalastajien tämän syksyiset Kauttuan taimenhavainnointi vahvistavat aikaisempien vuosien havaintoja taimenpopulaation ahdingosta. Erityisen kriittinen tilanne näyttää olevan purkuputkea lähinnä olevassa Museokoskessa, jonne matkaa putken päästä tulee n. 400 metriä. Tämä arvio perustuu taimenhavainnointiin sekä sähkökoekalastuksiin (mm. Eurajoen kalataloudellinen yhteistarkkailu 2024, KVVY Tutkimus Oy, raportti julkaistaan joulukuussa 2025).

6) Elokuussa 2025 toteutettiin Pyhäjärvi-instituutin toimesta laajamittaiset koskikunnostukset, joiden päämääränä on lisätä taimenpopulaation lisääntymispotentiaalia.

Tämä herkkä populaation sopeutumisvaihe vaatii Advenin Kauttuan tehtaan lämpökuorman ympäristövaikutusten tarkkaa monitorointia ja toimenpiteitä, joita yhdistys valituksessaan vaati.

Yhteenveto

Vastineessaan Adven toteaa, että ”Vesiluvan tarkistamista koskeva määräys on tarpeeton, koska valvontaviranomaisen tehtäviin kuuluu osana valvontaa arvioida mahdollisia tarpeita ympäristöluvan ja/tai vesiluvan tarkistamiseen, mikäli toiminnassa tapahtuu tai ilmenee sellaisia muutoksia, joiden vuoksi tarkistamiseen on aihetta.”

Vesiensuojeluyhdistys toteaa, että ottaen huomioon Adven Oy:n Kauttuan tehtaan lupahistorian ja yhteistyö valvovan viranomaisen kanssa, ei ole riittävää jättää asiaa näiden kahden osapuolen sovittavaksi. Vedenottolupa vaatii täsmennyksiä, joita Vesiensuojeluyhdistys valituksessaan vaatii. Näin välttyään tehtaan lämpökuorman aiheuttamasta ympäristöriskistä.

Aiempien kokemusten pohjalta näyttää siltä, että vedenottoluvan soveltaminen ja valvonta vaativat läpinäkyvyyttä, joka mahdollistuu Vesiensuojeluyhdistyksen valituksessa esittämällä lupatäydennyksillä.

Erityisesti Kauttualla elävän taimenpopulaation sukupuuttoon kuoleminen uhka ja populaatioon tällä hetkellä kohdistuvat uhkatekijät edellyttävät, että lupamääräyksiin sisällytetään vesiluvan tarkistamista koskeva määräys, kuten Vesiensuojeluyhdistys valituksessaan vaatii.

Edellä esitettyihin kuuteen kohtaan perustuen, joilla on poikkeuksellinen ennakkotapauksen luonne, Vesiensuojeluyhdistys vaatii, että aluehallintoviraston päätöksessä annettua lupamääräystä 2 muutetaan ja että päätökseen lisätään uusi määräys koskien lupaehtojen tarkistamista, siten kun Vesiensuojeluyhdistys on valituksessaan vaatinut.

VAKUUDEKSI

Eurassa, 20.10. 2025

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

Seppo Varjonen
puheenjohtaja

Saana Jaakkola
varapuheenjohtaja